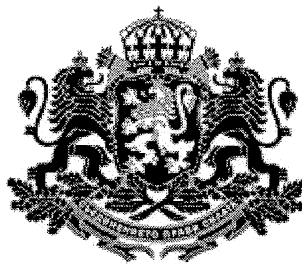


Да се  
решават  
всички  
свдани  
15.11.2011



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

Изх. № 11-00-50  
17.03.11

ДО  
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

*Относно: конституционно дело № 4 / 2011 г.*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,  
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,**

С определение на Конституционния съд от 24 февруари 2011 г. министърът на регионалното развитие и благоустройството е конституиран като заинтересована страна по дело № 4 от 2011 г., образувано по искане на 53-ма народни представители от Четиридесет и първото Народно събрание за установяване на противоконституционността на чл. 1, чл. 3, ал. 2, 3, 4 и 5, чл. 4, ал. 3, 4, 5 и 6, чл. 23, ал. 2, чл. 25, ал. 1, т. 6, чл. 26, ал. 1, т. 3 и т. 27, и ал. 8, чл. 44, ал. 2, чл. 74, ал. 4, т. 1 и 2, чл. 78, чл. 79, чл. 166, ал. 5 и 6, чл. 264, ал. 1, § 1, § 11, § 16, § 18 и § 19 от Изборния кодекс, както и несъответствието им с общопризнатите норми на международното право и с международни договори, по които Република България е страна.

***1. Относно твърдението за противоречие на чл. 3, ал. 2, 3, 4 и 5 и § 1 от Изборния кодекс на чл. 4, ал. 1, чл. 5, ал. 4, чл. 10, чл. 26, ал. 1 и чл. 42 от Конституцията на Република България.***

В искането са изложени съображения за противоречие на въведените изисквания за уседналост при упражняване на активното избирателно право с конституционни разпоредби. Твърди се, че в чл. 42, ал. 1 от Конституцията на Република България изчерпателно са посочени изискванията и ограниченията за упражняване на активното избирателно право.

Считаме, че в атакуваните разпоредби е намерен от законодателя разумен и справедлив баланс и не е налице твърдяното противоречие с принципите за „правова държава“ и „върховенството на закона“, както и с други основни положения и разпоредби на Конституцията на Република България.

В съответствие с практиката на Конституционният съд принципът за правовата държава като водещо начало в съвременната конституционна държава, има исторически оформило се съдържание и динамичен, стойностно обвързан и многоаспектен характер. В мотивите на Решение № 1/2005 г. по к.д. № 8/2004 г., Конституционният съд е приел, че не бива да се допуска принципът за правовата държава да бъде неприсъщо натоварван, при което всякакво правно нарушение да бъде квалифицирано като противоречащо на правовата държава, а оттук - ясното съдържание и приложимост на принципа да бъдат накърнени. Днес в европейското правно пространство широко се споделя разбирането за правовата държава, което включва както принципа за правната сигурност (формалния елемент), така и принципа за материалната справедливост (материалния елемент). Тези основни характеристики на правовата държава се проявяват като водещи максими в различните клонове на действащото право. "Правова държава" означава упражняване на държавна власт на основата на конституцията, в рамките на закони, които материално и формално съответстват на конституцията и които са създадени за постигане на свобода, справедливост и правна сигурност.

В тази връзка, считаме, че в разпоредбите в Изборния кодекс за уседналост при упражняване на активното избирателно право се съдържат модерни законодателни решения, до които българската законодателна традиция е достигнала. Въвеждането на принципа на уседналост е мотивирано от необходимостта от съществуващата трайна връзка между субектите на избирателното право и съответното населено място,

представляваща реална предпоставка за познаване на проблемите на населеното място и за интеграция в достатъчна степен в местната общност. С упражняването на субективното изборително право гражданите, живеещи в определено населено място изпълняват и една публична функция, осъществявана в полза не само на населеното място, а и на държавата и държавността като цяло. Изискването за уседналост е познат принцип, залегнал в законодателствата на европейските държави и правоприлагащите органи на Европейския съюз имат непротиворечиви позитивни решения в полза на неговото съществуване.

**2. Относно твърдението за противоречие на чл. 1 и чл. 4, ал. 3, 4, 5 и 6 от Изборния кодекс на чл. 4, ал. 1, чл. 5, ал. 4, чл. 10, чл. 25, чл. 26, ал. 1 и чл. 42 от Конституцията на Република България.**

В искането на народните представители се посочва, че в чл. 4, ал. 3, 4, 5 и 6 от Изборния кодекс е предвидена като абсолютна предпоставка за упражняване на пасивното изборително право, лицата да нямат гражданство на държава, която не е член на Европейския съюз, като по този начин българските граждани, които имат и друго гражданство нямат право да участват в избирането на членове на Европейския парламент и на общински съветници и кметове.

Неоснователна е тезата, че атакуваните разпоредби на Изборния кодекс нарушават посочените в искането разпоредби на Конституцията на Република България.

Основното съображение в искането на групата народни представители е, че с разпоредбите на чл. 4, ал. 3, 4, 5 и 6 от Изборния кодекс се въвежда допълнително условие за избор на член на Европейския парламент от Република България и избор на съветник или кмет, каквото не е посочено в Конституцията - българският гражданин да няма друго гражданство. Според подателите на искането такова условие може да се въвежда само с Конституцията, но не и със закон.

Това виждане не може да бъде споделено. Действително в Конституцията на Република България изрично са посочени няколко хипотези, в които абсолютно необходимо условие за пасивно изборително право е кандидатът да няма друго освен българско гражданство - чл. 65, ал. 1, чл. 93, ал. 2 и чл. 110 от Конституцията. От анализа на цитираните разпоредби е видно, че ограничителното изискване за българско гражданство е въведено както за хипотезите на пряк избор (президент, вицепрезидент и народен представител) и за непряк избор (членове на Министерския съвет). Това

изискване важи както за представители на законодателната власт, така и за представители на изпълнителната власт. Следователно общият конституционен критерий за въвеждане на ограничително изискване за българско гражданство следва да се търси в характера на самите отношения, в които съответните органи участват. Този общ критерий е наличието на определени властнически правомощия и упражняването на власт.

По своя характер упражняването на властта във всяка държава е елемент от държавния суверенитет. Суверенитетът е основа на конституционното устройство и се изразява като върховенство и независимост при упражняването на властта. Наличието на чуждо гражданство означава публичноправна връзка между лицето и чужда държава. Тази връзка се изразява в права и задължения, които могат да бъдат в конфликт със задълженията към българската държава. Такъв конфликт на задължения може да възникне при упражняване на законодателната власт, например при гласуването на закон; изпълнителната власт - при вземането и изпълняването на управленски решения; съдебната власт - при осъществяването на нейните функции. Това важи и за особените властнически компетенции, които Конституцията на Република България предоставя на президента, както и за компетенциите на други органи, предвидени в Конституцията. Ето защо единствено българската държава е компетентна да прецени доколко и кога е допустимо упражняването на държавни, властнически компетенции от лице, което има друго освен българското гражданство.

В тази връзка, считаме, че атакуваните разпоредби на Изборния кодекс не нарушават конституционните принципи и разпоредби, посочените в искането на народните представители, тъй като с тях не се нарушава баланса между независимото, суверенно упражняване на властническите правомощия и упражняването на пасивното избирателно право на българските граждани. Поначало наличието на чуждо, освен българското, гражданство на едно пълнолетно, дееспособно лице е въпрос на собствен избор. Чуждото гражданство не е външно, натрапено качество на българския гражданин. Когато този гражданин желае да участва в упражняването на властта в Република България, достатъчно е да се освободи от чуждото си гражданство и да запази само българското. Ето защо по своето съществуване разпоредбите на чл. 1 и чл. 4 от Изборния кодекс не ограничават избирателното право на българските граждани, и не противоречат на чл. 4, ал. 1, чл. 5, ал. 4, чл. 10, чл. 25, чл. 26, ал. 1 и чл. 42 от Конституцията на Република България.

65

Обсъжданите разпоредби на Изборния кодекс не противоречат и на международни актове, влезли в сила за Република България. Изборният кодекс е съобразен и с разпоредбите на Договора за функционирането на Европейския съюз, който потвърждава основните принципи на Европейския съюз: свобода, демокрация, права на човека и правова държава, спазването на които е предпоставка за членство в Европейския съюз. Конкретни проявления на тези принципи е създаването на гражданство на Съюза – чл. 20 от консолидираната редакция на Договора за функционирането на Европейския съюз (предишен чл. 17 от Договора за Европейската общност), съгласно който всяко лице, което притежава гражданство на държава-членка, е гражданин на Съюза. Гражданството на Съюза се добавя към, а не замества националното гражданство. Последица и конкретна проява на съюзното гражданство е правото на всеки гражданин на Съюза да избира и да бъде избран в изборите за Европейски парламент, както и в общинските избори в държавата-членка, в която пребивават, при същите условия, както и гражданите на тази държава. Правото на глас и кандидатстване в избори за Европейски парламент в държавата –членка по местопребиването е пример за прилагането на принципа на недискриминация между гражданите по произход и гражданите на Европейския съюз, живеещи в тази държава, както и на произтичащото от това право на свободно движение и пребиваване, уредено в Договора за функционирането на Европейския съюз. В тази връзка не може да бъде подкрепена тезата, формулирана в искането на народните представители за противоречие на Изборния кодекс с международни договори, по които Република България е страна, тъй като разпоредбите на чл. 4, ал. 3, 4, 5 и 6 гарантират премахването на съществуващото в държавите –членки изискване за гражданство като абсолютна предпоставка, за да се упражнят изборителните права. Европейското съюзно гражданство и свързаните с него политически права, на първо място изборителните, създават условия за участие в политическия живот както на българските граждани, така и на гражданите на другите държави-членки, които са се установили да живеят в Република България.

***3. Относно твърдението за противоречие на чл. 23, ал.2, чл. 25, ал. 1, т.6, чл. 26, ал. 1, т. 3, чл. 26, ал. 1, т. 27, чл. 26, ал. 8 от Изборния кодекс на принципите на демократичната и правовата държава за провеждане на единни честни избори, на чл. 1, ал. 2 и 3 и чл. 120 от Конституцията на Република България***

В искането на народните представители се посочва, че редът за конституирането и правомощията на централната изборителна комисия, предвидени в Изборния кодекс водят до политизиране на този орган, поради което същият не може да осигури справедливи и демократични избори.

Не може да бъде подкрепена, формулираната в искането теза, тъй като не се отчита обстоятелството, че в раздел II от Изборния кодекс са създадени достатъчно гаранции, Централната изборителна комисия да е безпристрастен орган, формиран да осигури провеждане на демократични избори. Гаранции за това се съдържат в разпоредбите от Изборния кодекс, предвиждащи петгодишен мандат на комисията, формирането ѝ в съответствие с политическото представителство и с изрично предвидените в чл. 15, ал. 3 и чл. 17 положения, че представителите на една партия или коалиция от партии не могат да имат мнозинство в нея. В цитираната разпоредба на чл. 15, ал. 3 изрично е предвидена гаранцията, че Председателят и секретарят не могат да бъдат от една и съща партия или коалиция от партии. В чл. 17, отново с оглед създаване на достатъчно гаранции са предвидени забрани за членовете на комисията, водещи до несъвместимост. Следва да бъде отбелязано, че атакуваните разпоредби не противоречат на принципите на правовата и демократична държава. Измежду всички форми на управление на обществото единствено демокрацията се основава на минимална принуда и максимално съгласие. Всяко развито плуралистично общество предполага единство на два взаимно противоположни елемента - състезанието, противоречието, борбата на идеи, от една страна, и от друга - съгласието. Демокрацията по своя характер е система, включваща институционализираната борба за власт. Без политическо противоборство и конфликт няма демокрация. Оттук идва необходимостта от разработването на механизми, които да поддържат противопоставянето и конфликта в рамките на внимателно определени и общоприети граници. Периодичните избори са безусловна предпоставка за представително демократично управление. Те са акт на конституиране на политическото представителство, което от своя страна стои в основата на парламентарното управление. Представителството е продукт на изразената народна воля. При свободните и демократични избори народът се произнася върху предлаганите от политическите партии алтернативи и изразява по категоричен начин мнението си за съдържанието на държавното управление.

При съвременната демокрация народът се конституира като носител на суверенитета на основата на всеобщото изборително право. Всички политически дееспособни граждани суверенно изразяват своята воля за това кой ще ги представлява в парламента и другите изборни органи. Изборът не превръща политическия представител в източник на властта и не лишава народа от суверенитета. В резултат на изборите се формира мнозинство, което поема отговорността за държавното управление и го осъществява от името на народа. Демокрацията изключва съсредоточаване на властта в ръцете на малцинството и ограничава политическите сили и следваната от тях политика чрез механизмите на политическото представителство и отговорност. В тази връзка са несъстоятелни твърденията на групата народни представители за противоречие на атакуваните разпоредби на Изборния кодекс с принципите на правовата и демократична държава. В частност, с разпоредбите на чл. 23, ал. 2 и чл. 25, ал. 1, т. 6 от Изборния кодекс по никакъв начин не се ограничава народния суверенитет. Чл. 23, ал. 2 от Изборния кодекс предвижда председателят на Централната изборителна комисия да се назначава по предложение на най-голямата парламентарно представена партия или коалиция от партии. Предвид обстоятелството, че демокрацията е власт на политическото мнозинство, следва да бъде отбелязано, че в съответствие с принципите на Конституцията в Изборния кодекс е намерен разумен и справедлив баланс като е предвидено правото на най-голямата парламентарно представена партия или коалиция от партии да предложи председателя на Централната изборителна комисия. Същевременно модерната либерална демокрация е създавала правни гаранции, както за защита на индивидуалните права и свободи на гражданите, така и на правата на политическото малцинство. Израз на тези гаранции е предвиденото в чл. 23, ал. 2, изр. 2 от Изборния кодекс положение всяка парламентарно представена партия или коалиция от партии да има по един заместник-председател в Централната изборителна комисия. В тази връзка е създадена гаранция за независимост на ЦИК по отношение на целия ѝ състав и обстоятелството, че тя ще е безпристрастен орган се корени в предвидените кворуми и мнозинства при вземането на решенията. Гаранции за политическа безпристрастност и независимост на Централната изборителна комисия е и нейният 5-годишен мандат, който е асинхронен на предвидения в Конституцията 4-годишен мандат на Народното събрание и органите на местното самоуправление. Асинхронният мандат на Централната изборителна комисия прави възможна

хипотезата, при която парламентарното мнозинство може да не съвпада с мнозинството, предложило нейния председател.

**4. Относно твърдението за противоречие на чл. 44, ал. 2, чл. 74, ал. 4, т. 1 и 2, чл. 166, ал. 5 и 6 от Изборния кодекс на чл. 4, ал. 1, чл. 6, ал. 2, чл. 10, чл. 26, и чл. 42 от Конституцията на Република България.**

В искането на народните представители се посочва, че разпоредби на Изборния кодекс поставят нашите сънародници, които се намират извън пределите на страната в неравностойно положение спрямо избирателите в страната. Действително чл. 26, ал. 1 от Конституцията на Република България повелява, че гражданите на Република България, където и да се намират имат всички права и задължения по Конституцията. Считаме, че с регламентацията за гласуване в чужбина, предвидена в Изборния кодекс е намерен разумен и справедлив баланс с оглед гарантиране на конституционния принцип за равно избирателно право.

В съответствие с изборната традиция следва да бъде отбелязано, че в чужбина не се образуват изборни райони. В чл. 66, ал. 1 от Изборния кодекс изрично е предвидено, че за произвеждането на изборите само територията на страната се разделя на изборни райони, като в чужбина се създават секции. Предвид факта, че кандидатите за народни представители се подреждат от партиите и коалициите от партии в кандидатски листи по многомандатни изборни райони (чл. 106, ал. 1 от Изборния кодекс), оспорената разпоредба на чл. 166, ал. 6 от Изборния кодекс, че извън страната се гласува само с бюлетини за партии или коалиции от партии, които не съдържат реквизитите по ал. 1, т. 3 и 4 /имена на кандидатите от съответната кандидатска листа на партия или коалиция от партии или името на независимия кандидат и квадратче пред името на всеки кандидат за поставяне на знак "X", отразяващ предпочитанието (преференцията) на избирателя за конкретен кандидат/ не противоречи на принципите, залегнали в Конституцията на Република България. В чл. 106 и чл. 108 от Изборния кодекс, които не са оспорени с искането на народните представители е посочено, че кандидатите за народни представители се подреждат от партиите и коалициите от партии в кандидатски листи по многомандатни изборни райони, и че кандидат за народен представител може да бъде предложен за регистриране само от една партия или коалиция от партии най-много в два многомандатни изборни района. Следователно за гласуващите в чужбина, които не могат да упражнят преференциален вот не може да се приеме, че са в неравностойно положение, тъй като не се засяга равното избирателно



право при превръщането на гласовете им в мандати, което е сърцевината на демократичния избор.

По отношение начина на образуване на избирателните секции в чужбина следва да се отбележи, че в Изборния кодекс са предвидени разпоредби, гарантиращи и защитаващи правата за гласуване на българските граждани в чужбина. Предвид констатираните нарушения на последните проведени избори законодателят е намерил справедливи решения при образуването на избирателни секции извън страната и механизъм за ефективен контрол върху провеждането на самия изборен процес.

Предвидено е избирателни секции да могат да се образуват и извън дипломатическите и консулските представителства при ясно и подробно разписани правила и контрол на българската държава при спазване на законодателството на приемащата държава. Като гаранция за справедливи избори е предвидена възможността във всяка секционна избирателна комисия извън страната да има назначен представител на Министерството на външните работи по предложение на министъра на външните работи.

**5. Относно твърдението за противоречие на § 11 от Преходните и заключителни разпоредби на Изборния кодекс на чл. 10 от Конституцията.**

Съгласно § 11 от Преходните и заключителни разпоредби на Изборния кодекс при произвеждане на изборите за президент и вицепрезидент на републиката през 2011 г. се произвежда експериментално гласуване по електронен път чрез интернет.

Посочените в искането на народните представители аргументи, че правилата, предвидени за „експерименталното гласуване” не дават гаранции за спазване на конституционния принцип за тайно гласуване, както и че гласуването не е „експериментално”, защото се включва в определянето на изборния резултат, не могат да бъдат споделени. Предвиденото експериментално гласуване е експериментално, не защото не следва да се зачетат подадените гласове, а с оглед тестване на нова модерна изборна технология, която съществува в редица европейски държави и преценка за нейното разширено използване при бъдещи избори като една допълваща, но не и единствена технология в изборния процес. Предвидената възможност избирател, заявил, че ще гласува по електронен път, да гласува в избирателната секция по постоянния си адрес, след като се анулира гласуването му по електронен път не предполага явен вот, както е посочено в искането. В атакуваните разпоредби не се съдържат подобни възможности, които да водят на такъв извод. Напротив, анулирането

на електронния глас не означава разкриване на конкретния вот, а на самия електронен глас, съхраняван в електронната избирателна урна.

**6. Относно твърдението за противоречие на § 16, § 18 и § 19 от Преходните и заключителни разпоредби на Изборния кодекс на конституционните принципи на демократичната държава, равенството на гражданите и политическия плурализъм.**

Аргументите на вносителите на искането за необоснованото от гледна точка на демократичното управление намаляване броя на населените места, които „могат пряко да избират своите кметове” и премахване прякото избиране на районните кметове в София и останалите градове с районно деление, както и че под формата за законодателна целесъобразност се отнемат права на определена категория български граждани, са лишени от основание.

Конституционно определените административно-териториални единици в България са общините и областите - чл. 135, ал. 1, изр. 1 от Конституцията. От своя страна общината може да се дели на съставни административно-териториални единици, но тази възможност за избор е предоставена на законодателя - чл. 135, ал. 1, изр. 2 и чл. 135, ал. 2 от Конституцията. По силата на конституционната делегация със Закона за териториалното деление на Столичната община и големите градове (ДВ, бр. 66 от 1995 г.) в София, Пловдив и Варна са създадени райони.

Следователно на конституционно ниво не е очертано изискване за районирането на големите градове, а това е решено със закон. Районът се явява вътрешносъставна териториално-административна единица на общината, в която също се осъществява местното самоуправление чрез органи на района, но създадени със закон и без да са конституционно предопределени. Такъв орган е кметът на района.

Конституцията на Република България определя населението на общината като самоуправляващ се субект, а общинския съвет - като орган на този субект. Съгласно чл. 136, ал. 1, изр. 2 от Конституцията един от механизмите за участието на гражданите в управлението на общината е чрез избраните от тях органи на местно самоуправление, какъвто е общинският съвет. И ако общинският съвет е органът на местното самоуправление, който задължително се избира от населението на общината, кметът на общината е институция, упражняваща изпълнителната власт в системата на местното самоуправление, без да е част от структурата на централната изпълнителна власт - чл. 139, ал. 1, изр. 1 от Конституцията. Затова изборът за приложимия способ - дали кметът

на общината ще се избира пряко от избирателите, или от общинския съвет, Конституцията е предоставила на законодателя. След като кметът на общината може да се избира алтернативно пряко от населението или от общинския съвет, по аргумент за по-силното основание, изборът на кмет на район съвсем конституционносъобразно може да се извърши от общинския съвет, в какъвто смисъл вече се е произнасял Конституционния съд в мотивите на Решение № 12 от 1999 г. по конституционно дело № 12 от 1999 г.

Жителите на района са жители и на общината и те упражняват своето активно избирателно право, като избират съветниците в общинския съвет, които от своя страна ще изберат кмета на района. В случая има избор на кмет, опосреден от избрания от населението местен орган на самоуправление, какъвто е общинският съвет. Именно вотът на живеещите в общината ще определи мнозинството в общинския съвет, което вече ще се отрази при избора на районен кмет. Това, че кметствата се окрупняват с минимални изисквания от 350 души население, е законодателно решение, което не противоречи на Конституцията.

Кметството е съставна административно-териториална единица в общината, създадена за изпълнение на възложените от закона или от общинския съвет функции и компетенции. Конституцията не урежда изрично кметството като териториална единица или като орган на местно самоуправление. Конституционните гаранции са насочени към общината като основна териториално-административна единица, в която се осъществява местното самоуправление. Кметството е функция на общината, защото освен че изпълнява и предоставени му от общинския съвет задачи, получава бюджета си от общината. Само общината е обявена от чл. 136, ал. 3 от Конституцията за юридическо лице, поради което в нея е концентрирана икономическата основа на местното самоуправление. Следователно липсата на самостоятелна икономическа основа в кметството намалява неговото значение като реално обособена единица на местното самоуправление.

Неоснователна е тезата за нарушаване на принципа за равно третиране на гражданите по чл. 6 от Конституцията, след като жителите на населени места под 350 души ще гласуват за кмет на общината, към която се числи тяхното населено място. Подобна пропорция в съотношението между кмета и жителите, които ще гласуват за него, ще се получи във всички градове с по-голям брой жители, където се избира един кмет.

**7. Относно твърдението за противоречие на чл. 78 и чл. 79 от Изборния кодекс на конституционните принципи за демократичност и равенство в изборния процес, както и на чл. 6, ал. 2, чл. 10 и чл. 11 от Конституцията на Република България.**

Атакуваните разпоредби на чл. 78 и чл. 79 от Изборния кодекс предвиждат за участие във всеки един от изборите за народни представители, за президент и вицепрезидент на републиката и за членове на Европейския парламент от Република България партиите и инициативните комитети да внасят безлихвен депозит от 10 000 лева по сметка в Българската народна банка. Неоснователна е тезата, посочена в искането, че на практика се въвежда имуществен ценз за партиите, инициативните комитети и в крайна сметка за самите кандидати.

Според чл. 11, ал. 1 от Конституцията на Република България политическият живот в Република България се основава върху принципа на политическия плурализъм. Основни представители на политическия плурализъм са партиите и в по-малка степен гражданите и сдруженията с политически характер. От друга страна, според чл. 11, ал. 3 от Конституцията партиите съдействат за формиране и изразяване на политическата воля на гражданите, чиято проявна форма на реализация е текущият политически живот. От тази гледна точка пречка за изразяване волята на гражданите не може да бъде имущественото състояние на партиите. Същевременно с това, считаме, че се предвижда юридическо равенство на партийно участие в изборите чрез въвеждането на обща икономическа тежест. Предвиденият безлихвен депозит, който партиите и инициативните комитети следва да внесат за участие в изборите е в подкрепа, както на активното избиращо право, така и на пасивното, защото в изборите ще участват кандидати, зад които стоят достатъчен брой избиратели със сериозни намерения и реални възможности. Прокламираният с чл. 11 от Конституцията принцип на политически плурализъм не е нарушен с оспорените разпоредби. В Конституцията липсват и разпоредби, които да задължават държавата да осигурява и икономически условия за съществуване на толкова партии, колкото имат желание да участват в политическия живот, израз на който е явяването на избори. Следва да бъде отбелязано, че в Изборния кодекс е предвидено, че сумите от депозитите за участие в изборите не се смятат за разходи на партиите и инициативните комитети, свързани с финансирането на предизборната кампания, както ред и условия за възстановяване на депозита за участие в изборите. В чл. 80 изрично е предвидено, че невъзстановените суми от

депозити постъпват в Център "Фонд за лечение на деца" към министъра на здравеопазването.

Оспорените разпоредби поставят всички кандидати при еднакви условия, поради което чл. 6, ал. 2 от Конституцията не е нарушен. По същество разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от Конституцията на Република България, на която се позовават искателите, установява равенството на гражданите пред закона и забранява каквито и да било привилегии, включително и на имуществено състояние. По принцип посочената конституционна разпоредба се отнася до гражданите, но не и до юридическите лица, каквито са политическите партии. Това следва от редакцията на разпоредбата. Обратното не намира подкрепа и в тълкувателно решение № 14 от 1992 г. по к.д. № 14 от 1992 г. на Конституционния съд.

Няма отношение към атакуваните разпоредби и чл. 10 от Конституцията. Въздигнатият принцип за общо, равно и пряко изборително право с тайно гласуване се отнася за активното изборително право.

**8. Относно твърдението за противоречие на § 19, т. 7 от Преходните и заключителни разпоредби на Изборния кодекс на принципа на местно самоуправление и конкретно на чл. 138 от Конституцията.**

С атакуваната разпоредба е направена промяна в чл. 39 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, като се определя броя на заместник-кметовете, които може да назначава кметът на общината в зависимост от населението на съответната община. Посочените аргументи в искането не могат да бъдат споделени, тъй като не се ограничават правомощията на органите на местното самоуправление.

Съгласно чл. 4 от Европейската харта за местно самоуправление /ЕХМС/ основните правомощия на органите на местно самоуправление се определят от Конституцията или от закона. Според чл. 4, т. 2 ЕХМС органите на местно самоуправление разполагат в рамките на закона с пълна свобода да поемат инициатива по всеки въпрос, който не е изключен от тяхната компетентност или предоставен на друга власт. Второто изречение на т. 4 от чл. 4 ЕХМС посочва, че правомощията на органите на местно самоуправление могат да бъдат оспорвани или ограничавани от друга власт, централна или регионална, само в рамките на закона.

От тези разпоредби на ЕХМС следва, че правомощията на органите на местно самоуправление са в рамките, определени от закона. В конкретния случай с Изборния кодекс не се нарушават и не се изземват правомощията на общинските съвети като

органи на местното самоуправление, а атакуваната разпоредба не е в противоречие с чл. 138 от Конституцията на Република България и с разпоредбите на ЕХМС.

С оглед на изложените съображения, атакуваните разпоредби на Изборния кодекс не противоречат на Конституцията на Република България и на международните договори, по които Република България е страна, поради което считам, че искането на групата народни представители следва да бъде отхвърлено като неоснователно.

С уважение,

**РОСЕН ПЛЕВНЕЛИЕВ**

*Министър на регионалното  
развитие и благоустройството*

